

Voimaantulo- ja voimassaoloaika:

Sovelletaan 23.1.2022 pidettävien aluevaalien vaalirahoituksen ja vaalikampanjan kulojen ilmoittamiseen.

Säädösperusta:

Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta (273/2009) 6, 8, 10 ja 12 §
Vaalilaki (714/1998) 96 §
Laki viranomaisten toiminnan julkiuudesta (621/1999) 16 § 3 mom.

Yksikkö, josta normi on saatavissa:

Valtiontalouden tarkastusvirasto, Porkkalankatu 1, PL 1119, 00101 Helsinki, puh 09 4321, www.vtv.fi

Yksikkö, joka antaa tarkempia tietoja:

Valtiontalouden tarkastusvirasto, neuvontapalvelu puh. 09 432 5899, www.vaalirahoitusvalvonta.fi

Valtiontalouden tarkastusviraston ohje vaalirahoitusilmoituksen ja ennakoilmoituksen tekemisestä vuoden 2022 aluevaaleissa

Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo vaalirahoitusta koskevan ilmoitusvelvollisuuden noudattamista sekä vastaanottaa ja julkaisee vaalirahoituslaissa säädettyjä asiakirjoja. Valtiontalouden tarkastusvirasto ylläpitää vaalirahoituksen ilmoitusrekisteriä osoitteessa www.vaalirahoitusvalvonta.fi, jossa myös vastaanotetut ilmoitukset julkaistaan.

Tämä ohje koskee vaalirahoituksen ilmoittamista 23.1.2022 pidettävissä aluevaaleissa.

Ohjeen liitteenä on vaalirahoitusilmoituksen tekemisessä käytettävä lomake (liite 1) ja vaalirahoituksen ennakoilmoituksen tekemisessä käytettävä lomake (liite 2).

1 Ilmoitusvelvolliset

Ilmoitusvelvollinen vaalirahoituksestaan on 23.1.2022 pidettävissä aluevaaleissa valtuutetuksi tai varavaltuutetuksi valittu. Ilmoitusvelvollisuudesta on säädetty vaalirahoituslaissa.

Ilmoitusvelvollisen on tehtävä vaalirahoitusilmoitus siinäkin tapauksessa, että hänellä ei ole ollut kampanjakuluja tai ilmoitettavaa vaalirahoitusta.

Ilmoitusvelvollinen vastaa vaalirahoitusilmoituksensa sisällöstä. Laissa säädettyä vastuuta vaalirahoitusilmoituksen tekemisestä ja sisällöstä ei saa siirtää tai jättää toiselle henkilölle tai oikeushenkilölle.

2 Vaalirahoitus

Vaalirahoituksella tarkoitetaan rahoitusta, jolla katetaan ehdokkaan vaalikampanjan toteuttamisesta aikaisintaan kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja viimeistään kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen aiheutuneita kuluja riippumatta siitä, milloin nämä maksetaan.

Vaalirahoituslain mukaan ehdokkaan vaalirahoitus voi koostua

- ehdokkaan omista varoista ja ehdokkaan ottamista lainoista mukaan luettuina ilmoitusta annettaessa maksamattomina olevat laskut
- ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön saamasta tuesta
- muusta tuesta.

Vaalirahoitukseen kuuluvaksi tueksi luetaan suoritukset, jotka on saatu rahana, tavarana, palveluna tai muulla vastavalla tavalla.

Tukena ei kuitenkaan pidetä tavanomaista talkootyötä eikä tavanomaisia ilmaisipalveluja. Tavanomainen talkootyö on vapaaehtoista, palkatonta työtä, jota henkilö tekee ehdokkaan hyväksi esimerkiksi osana tukiryhmää. Työ katsotaan talkootyöksi niin kauan kuin siitä ei makseta palkkaa, vaikka työn tekisi alan ammattilainen. Talkootyötä voi tehdä ainoastaan luonnollinen henkilö.

Mikäli tukea ei ole saatu rahana, tulee sen rahamääräinen käypä arvo arvioida ja ilmoittaa vaalirahoitusilmoituksessa.

3 Vaalirahoitukselle asetetut rajoitukset

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö eivät saa vastaanottaa tukea, jonka antajaa ei voida selvittää. Tämä ei kuitenkaan koske tavanomaisesta keräystoiminnasta saatua tukea.

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö eivät saa yhteensä vastaanottaa yhdeltä tukijalta enempää tukea kuin arvoltaan yhteensä 6 000 euroa. Tämä ei kuitenkaan koske tukea puolueelta tai puolueyhdistyksiltä, jollei se sisällä yli 6 000:ta euroa enempää tukea, joka on välitetty muulta tukijalta.

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö eivät saa vastaanottaa tukea vaalikampanjaan valtiolta, hyvinvointialueelta, hyvinvointiyhtymältä, kunnalta tai kuntayhtymältä, valtion, hyvinvointialueen tai kunnan liikelaitokselta, julkisoikeudelliselta yhdistykseltä, laitokselta tai säätiöltä eivätkä valtion, hyvinvointialueen tai kunnan määräysvallassa olevalta yhtiöltä. Tämä ei kuitenkaan koske tavanomaista vieraanvaraisuutta.

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö saavat vastaanottaa ulkomaista tukea vaalikampanjaan vain yksityishenkilöiltä sekä ehdokkaan aatesuuntaa edustavilta kansainvälisiltä yhteisöiltä ja säätiöiltä.

Lisäksi ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän ja muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön on vaalirahoituslain mukaan huolehdittava, että vaalikampanjaan kuuluvasta tai sitä tukemaan tarkoitettusta maksullisesta mainoksesta käy ilmi mainoksen maksajan nimi. Yksityishenkilön nimeä ei saa kuitenkaan julkistaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos hänen maksamansa mainoksen arvo on alle 1 500 euroa.

4 Vaalirahoitusilmoituksen toimittamisen määräaika

Ilmoitusvelvollisen tulee toimittaa vaalirahoitusilmoitus Valtiontalouden tarkastusvirastolle kahden kuukauden kuluessa siitä, kun vaalien tuloksen on vahvistettu. Vaalien tulos vahvistetaan 26.1.2022. Kirjallisten vaalirahoitusilmoitusten tulee olla perillä Valtiontalouden tarkastusvirastossa viimeistään 25.3.2022 klo 15.00. Asiointipalvelussa voi tehdä ilmoituksia 26.3.2022 klo 24.00 asti. Näiden määräaikojen jälkeen saapuneet ilmoitukset merkitään myöhässä saapuneiksi.

Vaalirahoitusilmoitus on suositeltavaa tehdä Valtiontalouden tarkastusviraston ylläpitämässä sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa www.vaalirahoitusvalvonta.fi, jossa vastaanotetut ilmoitukset myös julkaistaan. Ilmoitusvelvollisen tulee tunnustautua asiointipalveluun yleisesti hyväksytyllä sähköisellä tunnustusmenetelmällä.

Jos ilmoitusvelvollinen ei pysty tekemään vaalirahoitusilmoitusta asiointipalvelussa, hän voi toimittaa sen myös kirjallisena käyttämällä tämän ohjeen liitteenä 1 olevaa lomaketta tai muulla tavoin.

Ilmoituksen tulee kaikissa tapauksissa sisältää tämän ohjeen kohdassa 5 mainitut tiedot.

Kirjallinen vaalirahoitusilmoitus toimitetaan osoitteeseen:

Valtiontalouden tarkastusvirasto
Vaalirahoitusvalvonta
PL 1119
00101 HELSINKI

Vaalirahoitusilmoitukseen ei tule liittää kuitteja eikä niiden kopioita.

5 Vaalirahoitusilmoituksessa ilmoitettavat tiedot

Vaalirahoitusilmoitukseen on sisällytettävä seuraavat tiedot:

- maininta siitä, mitkä vaalit ovat kyseessä
- ehdokkaan nimi, arvo, ammatti tai tehtävä
- ehdokkaan asettaneen puolueen nimi tai maininta siitä, että ehdokas on valitsijayhdistyksen ehdokas
- sen hyvinvointialueen nimi, jossa ehdokas on ehdolla
- ehdokkaan vaalikampanjan kulut yhteensä ja kulujen erittely (tarkempi ohjeistus kohdassa 5.1)
- ehdokkaan vaalikampanjan rahoitus yhteensä ja rahoituksen erittely (tarkempi ohjeistus kohdassa 5.2).

Vaalirahoitusilmoituksessa ilmoitettavat vähimmäistiedot on määritetty vaalirahoituslaissa. Ilmoituksessa voi antaa laissa edellytettyjen tietojen lisäksi myös muita täydentäviä tietoja.

5.1 Vaalikampanjan kulujen ilmoittaminen ja erittely

Ilmoitusvelvollisen tulee ilmoittaa vaalikampanjansa kulut yhteensä ja eriteltynä. Vaalikampanjan kuluina pidetään kaikkia sellaisia kampanja-aikana syntyneitä kuluja, joilla pyritään edistämään ehdokkaan valintaa vaaleissa ja joihin ehdokas voi itse vaikuttaa. Kampanja-aika alkaa kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja päättyy kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen. Vuoden 2022 aluevaalien kampanja-aika on 23.7.2021–6.2.2022.

Kampanjakulut tulee ilmoituksessa eritellä seuraaviin luokkiin:

- vaalimainonta sanoma-, ilmaisjakelu ja aikakauslehdissä, radiossa, televisiossa sekä tietoverkoissa ja muissa viestintävälineissä
- ulkomainonta
- vaalilehtien, esitteiden ja muun painetun materiaalin hankinta
- mainonnan suunnitteluun ja vaalitulaisuuksiin käytetyt kulut
- muut kulut.

Erittelyn tarkkuus perustuu vaalirahoituslakiin. Valtiontalouden tarkastusviraston sähköinen asiointipalvelu opastaa tekemään erittelyn vaalirahoituslain mukaisesti.

Vastikkeellisen tuen hankintakuluille on varattu oma kohtansa ilmoituslomakkeessa. Vastikkeellisesta tuesta kerrotaan tarkemmin tämän ohjeen kohdassa 5.2.

5.2. Vaalikampanjan rahoituksen ilmoittaminen ja erittely

Ilmoitusvelvollisen tulee ilmoittaa vaalikampanjansa rahoitus yhteensä ja eriteltynä. Rahoitus tulee eritellä seuraavasti:

- ehdokkaan omat varat ja ehdokkaan ottamat lainat mukaan luettuina ilmoitusta annettaessa maksamattomat olevat laskut
- kaikki ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaan hänen tukemisekseen toimivan yhteisön saama ulkopuolinen tuki.

Ulkopuolinen tuki tulee edelleen ryhmitellä tukeen, jonka ehdokas itse, hänen tukiryhmänsä tai muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö on saanut seuraavilta tahoilta:

- yksityishenkilöt
- yritykset
- puolue
- puolueyhdistykset
- muut tahot.

Tuella tarkoitetaan rahana, tavarana, palveluna tai muulla vastaavalla tavalla saatua suoritusta. Tavanomainen talkootyö ja tavanomaiset ilmaisupalvelut eivät ole laissa tarkoitettua tukea.

Jos ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö on ottanut lainaa tai jäänyt velkaa vaalikampanjan kulujen kattamiseksi, ilmoitukseen tulee sisällyttää suunnitelma lainan takaisinmaksusta.

Yksittäisten tukisuoritusten ilmoittaminen

Ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava erikseen yksittäisen tuen arvo ja sen antajan nimi, jos tuen arvo on vähintään 1 500 euroa. Jos ehdokas on saanut vaalikampanjansa kuluihin samalta tukijalta useita suorituksia, hänen tulee laskea ne yhteen ja ilmoittaa ne yhtenä tukena.

Yksityishenkilön nimeä ei saa ilmoittaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos hänen antamansa tuen arvo on alle 1 500 euroa. Suostumuksen hankinnasta vastaa aina ilmoitusvelvollinen.

Muuna kuin rahana saatu tuki

Jos ilmoitusvelvollinen saa tukea muuna kuin rahana, hänen tulee arvioida sen euromääräinen arvo ja ilmoittaa arvio vaalirahoitusilmoituksessa.

Vastikkeellisten tukien ja kulujen ilmoittaminen

Tuki on vastikkeellista silloin, kun tuen antaja saa ehdokkaalta tavaraa tai palvelua vastineeksi antamastaan tukisuorituksesta. Ilmoitusvelvollisen tulee ilmoittaa saamansa tuki bruttomääräisenä. Bruttomääräisellä ilmoittamisella tarkoitetaan sitä, että saatu tuki ja tuen hankinnasta aiheutuneet kulut ilmoitetaan kokonaismääräisinä ilman että niitä vähennetään toisistaan.

Vastikkeellisen tuen hankkimisesta aiheutuu ehdokkaalle yleensä kuluja. Niitä voi aiheutua esimerkiksi myynti- ja keräystoiminnasta tai seminaarien järjestämisestä. Ilmoitusvelvollisen tulee ilmoittaa vastikkeellisen tuen hankinnasta aiheutuneet kulut bruttomääräisenä osana vaalikampanjan kokonaiskuluja. Vastikkeellisen tuen hankinnasta aiheutuneet kulut voi myös eritellä.

Ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava yksittäisen tuen arvo ja tuen antajan nimi, jos tukijalta saadun suorituksen nettomääräinen arvo on vähintään 1 500 euroa. Kyseiset tiedot on siis ilmoitettava, jos tukijan tavarasta tai palvelusta maksumääränsä hinnan ja ehdokkaalle tavarantoimen tai palvelun hankinnasta aiheutuneen menon erotus on vähintään 1 500 euroa. Nettomääräisyyttä sovelletaan vain silloin, kun arvioidaan, onko tuki ilmoitettava vaalirahoitusilmoituksessa erikseen yksittäisenä tukena.

Yksityishenkilön nimeä ei saa ilmoittaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos hänen antamansa tuen nettomääräinen arvo on alle 1 500 euroa. Suostumuksen hankinnasta vastaa aina ilmoitusvelvollinen.

Välitetty tuki

Jos erikseen ilmoitettava yksittäinen tuki sisältää kolmannelta taholta välitettyä tukea vähintään 1 500 euroa, on tuen saajan ilmoitettava myös tieto välitetyn tuen antajasta. Ehdokkaan tulisi aina varmistaa, sisältääkö vastaanotettu tuki myös välitettyä tukea.

6 Ennakoilmoitus ehdokkaan vaalirahoituksesta

Ehdokas voi halutessaan toimittaa ennen vaalipäivää ennakoilmoituksen, joka sisältää suunnitelman vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista. Ennakoilmoituksen voi kuitenkin toimittaa aikaisintaan ehdokaslistojen yhdistelmän laatimisen jälkeen. Valtiontalouden tarkastusvirasto julkistaa ennakoilmoitukset viipymättä ilmoitusrekisterissään.

Ennakoilmoitus on suositeltavaa tehdä Valtiontalouden tarkastusviraston ylläpitämässä sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa www.vaalirahoitusvalvonta.fi, jossa vastaanotetut ilmoitukset myös julkaistaan. Ehdokkaan tulee tunnustautua asiointipalveluun yleisesti hyväksytyllä sähköisellä tunnistusmenetelmällä.

Jos ehdokas ei pysty tekemään ennakoilmoitusta asiointipalvelussa, hän voi toimittaa sen myös kirjallisena käyttämällä tämän ohjeen liitteenä 2 olevaa lomaketta tai muulla tavoin.

Kirjalliset ennakoilmoitukset vaalirahoituksesta toimitetaan osoitteeseen:

Valtiontalouden tarkastusvirasto
Vaalirahoitusvalvonta
PL 1119
00101 HELSINKI

Kirjallisten ennakoilmoitusten tulee olla perillä Valtiontalouden tarkastusvirastossa viimeistään 21.1.2022 klo 15.00. Asiointipalvelussa ehdokkaat voivat tehdä ennakoilmoituksia 22.1.2022 klo 24.00 asti. Näiden määräaikojen jälkeen tulleita ennakoilmoituksia ei julkaista eikä käsitellä.

7 Jälki-ilmoitus lainan maksamiseen saadusta tuista

Jos ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä tai muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö on ottanut lainaa vaalikampanjan kuluja kattamiseksi (vaalilaina), on ilmoitusvelvollisen sisällytettävä vaalirahoitusilmoitukseen suunnitelma lainan takaisinmaksusta.

Jos ilmoitusvelvollisella on vaalilainaa, hänen on vaalien jälkeen toimittamansa vaalirahoitusilmoituksen lisäksi ilmoitettava vaalikauden 2022–2025 aikana kalenterivuositain tieto lainan määrästä sekä lainan maksamiseen saadusta vähentämällä 1 500 euron arvoisesta tuesta (jälki-ilmoitus). Jälki-ilmoitus tehdään Valtiontalouden tarkastusvirastolle laina-aikana kalenterivuositain sillä vaalikaudella, johon ilmoitusvelvollisuus liittyy.

Jälki-ilmoitus tehdään sähköisessä verkkopalvelussa osoitteessa www.vaalirahoitusvalvonta.fi. Jälki-ilmoituksen voi tehdä myös kirjallisesti.

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa jälki-ilmoituksen laatimisesta ja tekemisestä erillisen ohjeen, joka lähetetään vain jälki-ilmoitusvelvollisille.

8 Valtiontalouden tarkastusviraston valvontatehtävät

Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo vaalirahoitusta koskevan ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tässä tarkoituksessa se

- tarkistaa, että kaikki ilmoitusvelvolliset ovat tehneet laissa tarkoitetun ilmoituksen
- julkistaa viipymättä kaikki saapuneet ilmoitukset
- tarkistettuaan ilmoitukset tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen, täydentämään jo tehtyä ilmoitusta tai selvittämään ilmoituksen oikeellisuutta ja riittävyyttä.

Vaalirahoituslain mukaan ilmoitusvelvollisen on pyydettyä annettava Valtiontalouden tarkastusvirastolle kampanjatiliootteella tai vastaavalla tavalla sellaisia ilmoitusta täydentäviä tietoja ja selvityksiä, jotka saattavat olla tarpeen ilmoituksen oikeellisuuden ja riittävyuden tarkistamisessa.

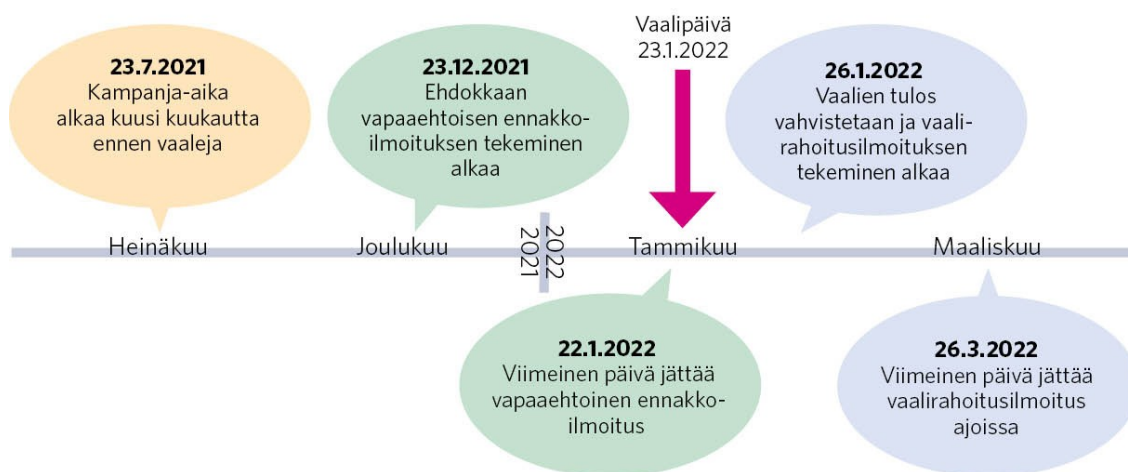
Ilmoitusvelvollisen Valtiontalouden tarkastusviraston pyynnöstä Valtiontalouden tarkastusvirastolle antamat kampanjatiliootteet ja ilmoitusta täydentävät tiedot ja selvitykset ovat julkisuuslain perusteella salassa pidettäviä asiakirjoja ja tietoja.

9 Lisätietoja ilmoituksen tekemisestä

Lisätietoja vaalirahoitusilmoituksen laatimisesta ja tarkastusviraston valvontatehtävästä saa osoitteesta www.vaalirahoitusvalvonta.fi sekä Valtiontalouden tarkastusviraston neuvontapalvelusta, puh. 09 432 5899, työpäivinä klo 10–14.

Tämän ohjeen ja sen liitteenä olevat lomakkeet saa Valtiontalouden tarkastusviraston verkkosivuilta osoitteesta www.vaalirahoitusvalvonta.fi, Finlex-tietopankissa olevasta Valtiontalouden tarkastusviraston määräyskokoelmasta osoitteesta www.finlex.fi sekä Valtiontalouden tarkastusviraston kirjaamosta sen aukioloaikoina työpäivinä kello 9–15, kirjaamo@vtv.fi, Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki.

10 Aluevaalien 2022 tärkeimmät päivämäärät

11 Ohjeen voimaantulo

Tämä ohje tulee voimaan 1.7.2021. Ohje on voimassa toistaiseksi.

Helsingissä 1. päivänä heinäkuuta 2021

Pääjohtajan sijainen, johtaja

Heli Mikkela

Johtava tilintarkastaja

Pontus Londen

LIITE 1 Valtiontalouden tarkastusviraston vahvistama lomake 1 vaalirahoituksen ilmoittamiseen

LIITE 2 Valtiontalouden tarkastusviraston vahvistama lomake 2 ehdokkaan vaalirahoitusta koskevan ennakoilmoituksen tekemiseen